

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський національний університет садівництва
Освітня програма	36688 Науки про Землю
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Уманський національний університет садівництва
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36688
Назва ОП	Науки про Землю
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Тяпкін Олег Костянтинович, Брайнінгер Ольга Іванівна, Міщенко Олена Віталіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не залучався
Дати візиту до ЗВО	25.08.2020 р. – 27.08.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://ecology.udau.edu.ua/assets/files/aspiranti/dokumenti/vso-103-df.pdf>

Програма візиту експертної групи https://ecology.udau.edu.ua/assets/files/aspiranti/dokumenti/programa_expertise_uman_microsoft-word.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма “Науки про Землю” за третім рівнем вищої освіти затверджена Вченою радою Уманського національного університету садівництва 28.04.2016 р. (протокол № 5). ОНП, що акредитується створена тоді, коли в переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти не було спеціальності “Географія”, тобто спеціальність 103 “Науки про Землю” передбачала вивчення і географії <https://www.kmu.gov.ua/npras/248149695>. У 2017 р. відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2017 р. № 53 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/53-2017-%D0%BF#Text> до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти було внесено спеціальність 106 “Географія”, а зміст спеціальності “Науки про Землю” у цій редакції змінився й “передбачає вивчення складу і будови Землі, у тому числі геологію, геофізику, мінералогію, геохімію, вулканологію, сейсмологію та інші фізичні науки про Землю, метеорологію та інші атмосферні науки (включаючи кліматичні дослідження), гідрологію, океанологію”. Експертна група констатує, що зміст ОНП, що акредитується та освітня діяльність за цією програмою за змістом і сутністю більшою мірою відповідає спеціальності 106 “Географія”. Ознайомлення з освітньою діяльністю за ОНП “Науки про Землю” дозволяє зробити наступні висновки: зміст ОНП загалом передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, однак її структура потребує суттєвого удосконалення; сайт ЗВО містить відповідну інформацію щодо Правил прийому на навчання та порядок визнання результатів навчання в інших закладах; форми і методи навчання на ОНП в цілому відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи, однак здобувачі освіти не мають повної інформації щодо ОНП у зв'язку з тим, що не всі робочі програми розміщені на сайті; навчання тісно пов'язане з науковою діяльністю здобувачів вищої освіти; правила проведення контрольних заходів включають процедуру оскарження їх результатів і повторного проходження, однак здобувачі ОНП не проінформовані щодо цієї інформації; кадровий склад ОНП потребує удосконалення так як 50 % обов'язкових ОК читає гарант; конкурсний добір НПП здійснюється прозоро, відповідно до нормативної бази; викладачам створені сприятливі умови для їх професійного розвитку, надається матеріальне та моральне заохочення; освітнє середовище та матеріальні ресурси ЗВО дозволяють реалізувати ОНП та досягти ПРН, доступ до інфраструктури та інформаційного забезпечення є безоплатним; у ЗВО наявна і активно розвивається система внутрішнього забезпечення якості освіти; експертній групі не продемонстровано залучення роботодавців та експертів галузі до процесу періодичного перегляду ОНП; теми наукової діяльності аспірантів відповідають напрямам досліджень наукових керівників, однак не повною мірою відповідають предметній області ОНП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Узагальнення сильних сторін та позитивних практик за ОНП, що акредитується наступне: Уманський національний університет має належну локальну нормативну базу, яка стосується усієї освітньої діяльності за ОНП, цілі програми сформульовані у відомостях самооцінювання (ВС) відповідають суспільній місії та стратегії ЗВО; при розробці ОНП враховано досвід аналогічних вітчизняних програм; освітні компоненти програми сприяють формуванню soft skills у здобувачів освіти; Правила прийому на навчання за ОНП прозорі, зрозумілі, без дискримінаційних ознак; на сайті є відповідна інформація щодо Правил прийому на навчання в аспірантуру та порядок визнання результатів навчання в інших закладах; в ЗВО здійснюється онлайн опитування студентів, викладачів, роботодавців, випускників і батьків, аналітика анкетування оприлюднена на сайті університету; конкурсний добір НПП здійснюється прозоро, відповідно до нормативної бази; викладачам створено сприятливі умови для їх професійного розвитку, надається матеріальне та моральне заохочення; у ЗВО приділяється належна увага внутрішньому забезпеченню якості вищої освіти; матеріально-технічна база дозволяє досягти програмних результатів навчання (ПРН) та проводити наукові дослідження; в ЗВО створено достатні умови для проведення та апробації результатів наукових досліджень аспірантів відповідно до їхньої науково-дослідної тематики; наукові керівники аспірантів мають публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus, Web of Science Core Collection. В ЗВО впроваджена система академічної доброчесності.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони ОНП та основні рекомендації щодо її вдосконалення зазначені за кожним Критерієм оцінювання якості освіти. Підсумок слабких сторін та недоліків ОНП, що акредитується дозволив сформулювати такі пропозиції щодо її удосконалення: привести ОНП 103 “Науки про Землю” та освітню діяльність за цією програмою у відповідність із сучасним змістом спеціальності із урахуванням наявних напрацювань і існуючого досвіду ЗВО; у подальшій реалізації програми доцільно врахувати міжнародний досвід провадження освітньої діяльності за відповідною спеціальністю, а також сучасні освітні практики; покращити кадровий склад викладачів цієї ОНП, за рахунок додаткового залучення фахівців академічна та професійна кваліфікація яких повністю відповідає спеціальності 103 “Науки про Землю”; у навчальному плані відкоригувати обсяг аудиторного навантаження (не менше 1/4 загального освітнього навантаження) та обсяг часу відведеного для самостійної роботи аспіранта (не більше 3/4 загального обсягу навчального часу); здійснювати перегляд освітньої програми залучивши до цього процесу широке коло стейкхолдерів, зокрема: здобувачів вищої освіти, академічну спільноту, викладачів, роботодавців; створити необхідні умови для залучення здобувачів вищої освіти до наукових стажувань в тому числі міжнародних; покращити організаційну та інформаційну підтримку здобувачів вищої освіти ОНП, що акредитується

щодо змісту ОК, а також форм контрольних заходів; створити умови участі наукових керівників у дослідницьких проектах, результати яких періодично будуть впроваджуватись та публікувались; розширити перелік дисциплін вільного вибору, які б стосувалися і змісту ОНП “Науки про Землю” і тематики досліджень аспірантів; доопрацювати робочі програми шляхом додавання авторських публікацій викладачів; поруч із робочими програмами розробити та розмістити на офіційному сайті кафедри зрозумілі здобувачам вищої освіти силабуси навчальних дисциплін; запровадити практику проведення аудиторних занять на регулярній основі експертів галузі, роботодавців; на регулярній основі проводити семінари, круглі столи щодо популяризації академічної доброчесності.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі ОНП сформульовані у відомостях самооцінювання вцілому відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Strategiya-rozvitku-Umanskogo-nacionalnogo-universitetu-sadivnictva.pdf> Однак, ОНП нової редакції, яка затверджена вченою радою Уманського національного університету садівництва 25.04. 2019 р. протокол №4 трактує цілі (мету) як “розробка теоретичних основ комплексно-географічного обґрунтування раціонального природокористування” <https://ecology.udau.edu.ua/assets/files/aspiranti/dokumenty/nova-103-op-nauki-pro-zemlyu-aspirantura-2019-2.pdf> . Експертна група вважає, що таке формулювання мети може відповідати темі наукового дослідження, а не освітньо-науковій програмі. Рекомендації: внести в ОНП “Науки про Землю” чітко сформульовані цілі які відповідатимуть місії та стратегії ЗВО

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз ОНП, що акредитується (2016) засвідчує, що до складу проектної групи задіяні лише НПП Уманського національного університету садівництва. До ОНП нової редакції (2019 р.) серед залучених стейкхолдерів - представники роботодавців, зокрема - Ярков С. В., Карпенко Т. А., яка одночасно є і здобувачем, та здобувач вищої освіти - Чухрай Р. В. Позитивним моментом щодо організації освітнього процесу за ОНП, що акредитується - проведення онлайн-опитування серед студентів, викладачів, роботодавців <https://mon.udau.edu.ua/> . Відповідно до аналізу результатів опитування, який оприлюднюється на сайті ЗВО - 100% респондентів знають про основний документ, який регламентує процес їх навчання та ознайомлені з цілями та змістом освітньої програми, що акредитується. <https://mon.udau.edu.ua/assets/files/anketi/zvit-po-anketuvannnyu-zvo-df-103-nauki-pro-zemlyu.pdf> . Аналіз рецензій, відгуків роботодавців та здобувачів вищої освіти підтверджують факт урахування їх позицій та потреб в цілях та ПРН ОНП <https://ecology.udau.edu.ua/ua/aspirantu/dokumenty.html>

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі освітньої програми та ПРН відповідають змісту спеціальності “Науки про Землю” станом на час створення ОНП. Однак після публікації постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/53-2017-%D0%BF#Text> ЗВО не врахував у формулюванні цілей та ПРН внесених змін КМ України до цієї спеціальності. Аналіз відгуків та рецензій стейкхолдерів на ОНП, що акредитується засвідчує потребу у фахівцях спеціальності “Науки про Землю” третього рівня вищої освіти. <https://ecology.udau.edu.ua/ua/aspirantu/dokumenty.html>. Експертна група констатує потребу у таких фахівцях на регіональному рівні, оскільки в радіусі близько 200 км навколо Умані не функціонують ЗВО, які б здійснювали таку підготовку. У зв'язку з цим Уманський НУС у 2016 р. розпочав підготовку фахівців для центрального регіону України, до якого відносяться прилеглі райони Черкаської, Вінницької, Кіровоградської, Миколаївської та Одеської областей. Цілі ОНП та ПРН визначаються із урахуванням досвіду вітчизняних програм, зокрема КНУ імені Тараса

Шевченка, Одеського державного екологічного університету, проте ЗВО не продемонстровано урахування досвіду іноземних освітніх програм.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю “Науки про Землю” третього рівня вищої освіти не затверджений. Тому при розробці ОНП програмні результати навчання розроблено згідно вимог Національної рамки кваліфікацій (9 рівень) <https://mon.gov.ua/ua/osvita/nacionalna-ramka-kvalifikacij/rivni-nacionalnoyi-ramki-kvalifikacij>

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін, досвіду аналогічних вітчизняних програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання не повною мірою враховують тенденції розвитку спеціальності “Науки про Землю”, а також досвід аналогічних іноземних програм. Експертна група рекомендує: у подальшій реалізації ОНП 103 “Науки про Землю” відкоригувати цілі освітньої програми та програмні результати навчання відповідно до тенденцій розвитку спеціальності “Науки про Землю”, а також досвіду аналогічних іноземних програм.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ констатує, що освітня діяльність за ОНП “Науки про Землю” загалом відповідає критерію 1. Зафіксовані слабкі сторони, можуть бути усунуті, траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

У відомостях оцінювання подано ОНП та навчальний план 2019 р. Відповідно до цих документів загальний обсяг ОНП «Науки про Землю» становить 60 кредитів ЄКТС, що відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах)» (уточнена й доповнена (23.04.2019 р. № 283). На запит експертної групи ЗВО надав ОНП 2016 р., яка не містить перелік освітніх компонент. У навчальному плані 2016 р загальний обсяг ОНП становить також 60 кредитів.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ констатує, що ОНП 2016 р. не містить переліку ОК, структурно-логічної схеми ОП та матриці відповідності. В навчальний план 2016 р. включено освітні компоненти, які в цілому складають не зовсім логічну систему. Цикл нормативної частини включає цикл професійної підготовки й становить 26 кредитів. Вибіркові навчальні дисципліни поділяються на: дисципліни самостійного вибору навчального закладу та дисципліни вільного вибору студента й становить 34 кредити. Крім того, навчальний план 2016 р не містить в обов'язковій частині асистентської практики, що не повною мірою корелює із 2 програмним результатом навчання за ОНП. ОНП 2019 р. було відкориговано й обов'язкові ОК поділяються на такі цикли: загальної підготовки - 16 кредитів та професійної підготовки - 29 кредитів, дисципліни вільного вибору також поділяються на такі цикли: загальної підготовки -6 кредитів та професійної підготовки -9 кредитів, що в цілому дозволяє досягти заявленим ПРН. Проте, аналіз ОНП та навчального плану 2019 р засвідчує, що при підрахунку кредитів обов'язкових ОК їх сума сягає 45 кредитів, хоча тут же вказується загальний обсяг - 55 кредитів. Крім того, в ОНП 2019 р. науково-асистентська практика поєднана в одну ОК разом із семінарами за спеціальністю, тоді коли в відомостях самооцінювання та навчальному плані 2019 р. це окремі ОК. У зв'язку з цим ЕГ рекомендує переглянути ОНП та навчальний план 2019 р. та привести їх до відповідності. У робочій програмі з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень за спеціальністю» вказано, що це вибіркова ОК, однак в ОНП, навчальному плані – обов'язкова. ЕГ вважає, що ОК геологія та геоморфологія з основами ландшафтознавства є надто простою для майбутнього доктора філософії й рекомендує замінити на зразок - “Теоретичні та прикладні проблеми геології, геоморфології та ландшафтознавства”, “Глобальні зміни клімату, нові геосферні тренди”. Так як “основи” в межах програми третього рівня вивчатися вже не можуть. Крім того, ЕГ констатує, що зміст робочої програми ОК “Семінари за спеціальністю” має конструктивно-географічне спрямування, тобто не повною мірою відповідає сучасному змісту спеціальності “Науки про Землю”. Факти, докази: ОНП 2016 р., навчальний план 2016 р., ОНП 2019 р., навчальний план 2019 р., робочі програми ОК у відомостях самооцінювання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Як вже зазначалося в 1.1, 1.3, 2.2 підкритеріях з 2017 р. після внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/53-2017-%D0%BF#Text>, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, зміст освітньої програми не повною мірою відповідає предметній області спеціальності “Науки про Землю”, тобто ЗВО не врахував ці зміни. Факти, докази: ОНП 2019 р. навчальний план 2019 р. Експертна група рекомендує привести ОНП “Науки про Землю” у відповідність до предметної області визначеної для неї спеціальності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Відповідно до навчального плану 2016 р. вибіркова частина ОК становить 56 %; відповідно до ОНП та навчального плану 2019 р. вибіркові ОК становлять 15 кредитів, тобто 25 %, що відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах)» (уточнена й доповнена (23.04.2019 р. № 283)). В ЗВО є необхідна нормативна база, що є підґрунтям формування індивідуальної освітньої траєкторії в здобувачів вищої освіти, зокрема: Положення про вибіркові дисципліни в Уманському національному університеті <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya-pro-vibirkovyi-disciplini-v-Umanskomu-NUS.pdf> Положення про індивідуальний план здобувача вищої освіти <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/education/Polozhennya-pro-iNPS.pdf> Крім того, сайт ЗВО містить каталог елективних (вибіркових) дисциплін <https://www.udau.edu.ua/ua/for-students/katalog-elektivnix-vibirkovix-disciplin/>. Структура освітньо-наукової програми передбачає можливість для індивідуальної траєкторії здобувача доктора філософії: відповідно до навчальних планів 2016 та 2020 рр. (плани додаються). Однак, в процесі акредитаційної експертизи зафіксовано порівняно невеликий перелік вибіркових дисциплін для аспірантів ОНП “Науки про Землю” третього рівня вищої освіти, що пропонує кафедра, де більшою мірою реалізовується ОНП, тобто - це ОК професійної підготовки.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Як зазначалося в підкритерії 2.2 навчальний план 2016 р не містить в обов'язковій частині асистентської практики, що не повною мірою корелює із 2 програмним результатом навчання за ОНП. У ОНП 2019 р. науково-асистентська практика поєднана в одну ОК разом із семінарами за спеціальністю, тоді коли в навчальному плані та у відомостях самооцінювання 2019 - це окремі ОК. Аналіз відомостей самооцінювання засвідчує, що науково-асистентська практика має методичне забезпечення. На запит ЕГ надано звіти з цієї практики. Факти, докази: ОНП 2016 р., навчальний план 2016 р., ОНП 2019 р., навчальний план 2019 р.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Формування soft skills відбувається в процесі навчання, зокрема, через вивчення таких обов'язкових освітніх компонентів як «Філософія науки», «Іноземна мова», «Семінари за спеціальністю», а також у процесі проходження науково-асистентської підготовки (див. навчальні плани 2016 та 2019 рр.).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійного стандарту на сьогодні немає.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми регламентований "Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва"
<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya--Pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-v-Umanskomu-NUS.pdf> . Згідно навчального плану 2016 р. обсяг аудиторного навантаження складає 496 год., обсяг самостійної роботи – 1304 год.; навчальний план 2019 р передбачає обсяг аудиторного навантаження - 174 год., що в 2,5 р. рази менше 1/4 загального освітнього навантаження ОНП; обсяг самостійної роботи – 1626 год., що не відповідає "Положенню про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва", оскільки обсяг самостійної роботи перевищує 2/3 загального обсягу навчального часу аспіранта. Таким чином обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів не повною мірою є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Експертна група рекомендує переглянути навчальний план 2019 р та відкоригувати: - обсяг самостійної роботи, оскільки навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта повинен становити не більше, ніж 3/4 загального обсягу навчального часу; -обсяг аудиторного навантаження дисциплін, які пропонуються на третьому рівні вищої освіти, оскільки воно повинно бути не меншим, ніж 1/4 від загального освітнього навантаження, визначеного для цієї дисципліни.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Нормативна база ЗВО містить Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/polozhennya-pro-dualnu-formu.pdf> За освітньо-науковою програмою «Науки про Землю» відсутня практика впровадження дуальної форми освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

В ЗВО є необхідна нормативна база щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії в здобувачів вищої освіти. Сайт ЗВО містить каталог елективних (вибіркових) дисциплін. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок soft skills. Обсяг вибіркової частини ОНП відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» т а Постанові Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р . «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах)» (уточнена й доповнена (23.04.2019 р. № 283).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ОНП 2016 р. не містить переліку ОК, структурно-логічної схеми ОНП та матриці відповідності. Відсутність у навчальному плані 2016 р. асистентської практики. Невідповідність ОНП 2019 р. навчальному плану 2019 р. ОК "Семінари за спеціальністю" не повною мірою відповідає змісту спеціальності "Науки про Землю". В навчальному плані 2019 р. аудиторне навантаження суттєво менше 1/4 загального освітнього навантаження; навчальний час, відведений для самостійної роботи аспіранта суттєво перевищує 3/4 загального обсягу навчального часу. Експертна

група рекомендує: переглянути ОНП та навчальний план 2019 р. та привести їх до відповідності; переглянути робочу програму дисципліни “Семінари за спеціальністю” та привести цю ОК у відповідність до спеціальності “Науки про Землю”. Розширити перелік вибіркових дисциплін професійної підготовки. В навчальному плані 2019 р. відкоригувати обсяг аудиторного навантаження (не менше $\frac{1}{4}$ загального освітнього навантаження) та обсяг часу відведеного для самостійної роботи аспіранта (не більше $\frac{3}{4}$ загального обсягу навчального часу)

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Експертна група констатує, що не дивлячись на те, що виявлено низку недоліків за Критерієм 2 траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти <https://science.udau.edu.ua/ua/perelik-pitannya-do-vstupu-v-aspiranturu.html>

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступ на навчання за ОНП “Науки про Землю” здійснюється на конкурсній основі в результаті складання вступних випробувань: зі спеціальності та іноземної мови, а також презентації дослідницьких напрацювань відповідно до “Порядку представлення та оцінювання презентації дослідницької пропозиції в Уманському НУС” <https://science.udau.edu.ua/assets/files/polojennya/poryadok-predstavleniya.pdf> . Додаткові бали нараховуються за наукові здобутки у період останніх трьох років (диплом переможця II етапу конкурсу наукових студентських робіт або II туру міжнародної та всеукраїнської олімпіади, наукова стаття у фаховому виданні, або у виданні, яке входить до міжнародних наукометричних баз (Scopus, WoS), участь у науковій конференції, робота у ЗВО, науковій установі, державній структурі за фахом відповідної спеціальності). Випускникам за освітніми програмами інших спеціальностей призначається додаткове вступне випробування з фаху. Програма вступних випробувань розміщена на сайті ЗВО <https://science.udau.edu.ua/ua/perelik-pitannya-do-vstupu-v-aspiranturu.html> . Однак, ЕГ констатує, що програма додаткових вступних випробувань до вступу в аспірантуру за спеціальністю 103 “Науки про Землю” містить питання з «Конструктивної географії», «Загальної екології», «Агроекології». Програма вступних випробувань до вступу в аспірантуру містить питання «Конструктивної географії», «Загальної екології», «Агроекології», «Економічної та соціальної географії». Експертна група вважає, що програма вступних випробувань до аспірантури за ОНП “Науки про Землю” більшою мірою відповідає програмі спеціальності 106 “Географія” й рекомендує при подальшій реалізації ОНП розробити програму вступних випробувань із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, а також внесених змін відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2017 р. № 53 , що передбачає вивчення складу і будови Землі, у тому числі геологію, геофізику, мінералогію, геохімію, вулканологію, сейсмологію та інші фізичні науки про Землю, метеорологію та інші атмосферні науки (включаючи кліматичні дослідження), гідрологію, океанологію” <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/53-2017-%D0%BF#Text> .

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В Уманському національному університеті садівництва визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Така діяльність здійснюється відповідно до “Положення про порядок визнання результатів навчання в інших ЗВО в УНУС” <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-viznannya-rezultatativ.pdf> та Положення про академічну мобільність студентів Уманського НУС <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist-studentiv->

Umanskogo-NUS.pdf . Проте результати роботи у фокус групах під час проведення акредитаційної експертизи, інформація відомостей самооцінювання засвідчує, що під час реалізації ОНП “Науки про Землю” вказані Положення не застосовувались.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО діє “Положення про порядок визнання в Уманському НУС результатів навчання, отриманих у неформальній освіті” <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-poryadok-viznannya-rezultativ-navchannya.pdf> Результати роботи у фокус групах під час проведення акредитаційної експертизи, інформація відомостей самооцінювання засвідчує, що фактів визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті на відповідній ОНП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

В Уманському національному університеті садівництва Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, а також у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Програма вступних випробувань не повною мірою відповідає змісту спеціальності 103 “Науки про Землю”. Академічна мобільність серед здобувачів ОНП не здійснюється. Експертна група рекомендує: розробити програму вступних випробувань із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, посилити академічну мобільність, зокрема міжнародну у здобувачів ОНП, що акредитується.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Зафіксовані слабкі сторони та недоліки, можуть бути усунуті, траєкторія вдосконалення є досяжною та адекватною.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес на ОНП складається із навчальних занять, самостійної роботи, практичної підготовки та контрольних заходів. Це регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ЗВО (<http://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya--Pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-v-Umanskomu-NUS.pdf>). Використовуються як традиційні теоретичні і практичні, так й інноваційні методи навчання і викладання (у т.ч. в режимі он-лайн). Діє система Moodle (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya-pro-sistemu-upravlinnya-navchannam-Moodle-Umanskogo-NUS.pdf>). Але на ОНП вона широко не застосовується. Навчально-педагогічна практика аспірантів регламентується відповідним положенням (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya-pro-navchalno-pedagogichnu-praktiku-aspirantiv.pdf>). В ОНП (в редакції 2019 р.) ця практика (із назвою науково-асистентська) об'єднана із семінарами за спеціальністю в єдиний освітній компонент (20 кредитів ЄКТС), який забезпечує 11 з 14 ПРН, хоча у навчальному плані це дві окремі дисципліни. Право на академічну свободу НПП прописано зокрема у п.п. 4.7 Статуту ЗВО

(<http://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/statut/statut.pdf>). У процесі спілкування із здобувачами вищої освіти з'ясовано, що академічна свобода забезпечується можливістю вибору тематики наукових досліджень та вибором індивідуальної освітньої траєкторії – формування індивідуального навчального плану (згідно відповідного Положення ЗВО (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/education/Polozhennya-pro-iNPS.pdf>)). Вибір навчальних дисциплін здійснюється здобувачем вищої освіти на основі відповідного Положення ЗВО (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-vibirkovi-disciplini.pdf>) та Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ЗВО (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/Poryadok-pidgotovki-zdobuvachiv.pdf>) із уніфікованого для всіх спеціальностей ЗВО переліку дисциплін вільного вибору (<https://www.udau.edu.ua/ua/forstudents/katalog-elektivnix-vibirkovix-disciplin/>). Загальний обсяг вибіркової частини на ОНП складає 15 кредитів ЄКТС (25% загальної кількості). Виходячи із цілісного урахування усіх обставин експертна група оцінює застосовані методи навчання і викладання за даною ОНП як такі, що відповідають концепту студентоцентрованості. В навчальному процесі спостерігається толерантне ставлення і розуміння між всіма його учасниками, що прописане в посадових інструкціях та інших документах. В цілому методи та форми навчання, що застосовуються на даній ОНП базуються на принципах свободи слова, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Усім учасникам освітнього процесу доступна інформація щодо цілей, змісту та результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів ОНП. На сайтах ЗВО та кафедри екології та безпеки життєдіяльності присутні основні відомості щодо організації освітнього процесу на ОНП, робочі програми, навчальні плани, розклади навчання та сесій, тощо, але без чіткої навігації переходів або перепосилань. Інформація про більшість обов'язкових навчальних дисциплін ОНП (за виключенням філософії науки, іноземної мови, семінарів за спеціальністю та науково-асистентської практики) міститься у робочих програмах, що розміщені на сайті кафедри екології та безпеки життєдіяльності (<https://ecology.udau.edu.ua/ua/aspirantu/robochi-programi3.html>). Щодо вибіркової дисципліни – то на сайті зазначеної кафедри містяться лише короткі загальні відомості (<https://ecology.udau.edu.ua/ua/aspirantu/vibirkovi-navchalni-disciplini-doktor-filosofii.html>). Робочі програми з цих дисциплін (деякі з котрих не мали відміток про затвердження) було надіслано експертній групі (на відповідний запит). Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів повинна також доводитись здобувачам вищої освіти відповідними викладачами на початку занять з кожної дисципліни. Однак, під час бесід із здобувачами вищої освіти було з'ясовано необізнаність окремих здобувачів щодо місць пошуку інформації щодо контрольних заходів (окрім деканату). Силабусів освітніх компонентів за ОНП не розроблялось, але експертній групі керівництво ЗВО надало інформацію щодо обов'язковості силабусів у 2020-2021 навчальному році.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Виходячи з того, що дослідження є базовим аспектом під час навчання на третьому рівні вищої освіти, в рамках навчання здобувачів вищої освіти на ОНП значна увага приділяється поєднанню під час освітнього процесу навчання і досліджень. Здобувачам вищої освіти цієї ОНП відома необхідність поєднання теоретичної і практичної компонентів із науковими дослідженнями. Вони мають право вибору тематики науково-дослідної на ОНП та наукового керівника, серед числа НПП. Дослідження здобувачів вищої освіти у вільний від навчання час можуть проводитись на базі навчальних та наукових лабораторій ЗВО, у т.ч. НДЛ з Екологічної конверсії, НДЛ «Екологічного моніторингу в агросфері», Спеціалізована лабораторія сучасних геодезичних і землевпорядних технологій та ін., а також музей мінералогії. Усі здобувачі цієї ОНП здійснюють підготовку наукових публікацій за матеріалами власних досліджень. Експертна група переконалась у можливості практичного залучення здобувачів вищої освіти до сфери наукових досліджень, пов'язаних з виконанням університетських прикладних науково-дослідних тем. Зокрема здобувачка Ярошенко І.Ю. брала участь у розробці Інтерактивної елементарної ГІС «Виробничі типи сільськогосподарських підприємств Черкаської області».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У зв'язку із тим, що Відомості про самооцінювання ОНП не містять чітких прикладів – яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі природничих наук і зокрема наук про Землю, це питання було винесено на зустріч із академічним персоналом (викладачами). З'ясувалось, що НПП, навіть із робочої (проектної) групи, не розуміють необхідність формалізації і документації процесу оновлення змісту освіти на ОНП та її навчальних дисциплін. Практикується щорічне оновлення навчальних дисциплін за результатами власних досліджень викладачів, але без документальної фіксації результатів обговорення щодо необхідності та підґрунтя поточних змін. На засіданнях кафедри екології та безпеки

життєдіяльності ОНП двічі розглядалась і схвалювалась в цілому (прот.6 від 04.02.2019 р. та прот.11 від 20.06.2020 р.). І лише одного разу на засіданні вказаної кафедри (прот.6 від 04.02.2020 р.) було конкретизовано наступне – на пропозиції роботодавців Максименка Н.В., Пересадько В.А. та Яркова С.В. було вирішено включити у ОНП в якості обов'язкових компонентів навчальні дисципліни: «Антропогенна трансформація природних ландшафтів», «Дистанційні методи та ГІС в науках про Землю» та «Флювіальні процеси в геосистемах». Але це рішення ще не виконано. І більш того – на більш пізньому засіданні кафедри (прот.11 від 20.06.2020 р.) один із вказаних роботодавців Пересадько В.А. рекомендувала акредитувати ОНП в нинішній редакції (тобто без її власних пропозицій).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В ЗВО існує Центр міжнародної освіти та співпраці (<https://foreign.udau.edu.ua/>). ЗВО активно співпрацює з закордонними партнерами (діє 14 двосторонніх угод). Відділ міжнародних зв'язків ЗВО зокрема допомагає здобувачам у мобільності та наданні можливості підвищення кваліфікації в обраній сфері за кордоном і сприяє програмам міжнародного обміну викладачів та здобувачів (<https://foreign.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/viddil-mizhnarodnih-zvyazkiv-umanskogo-nus.html>). Для здобувачів третього рівня вищої освіти ЗВО існує можливість участі у програмах академічної мобільності, у т.ч. за кордоном (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist-studentiv-Umanskogo-NUS.pdf>). В ЗВО існує практика стимулювання публікаційної активності викладачів в авторитетних міжнародних виданнях, у т.ч., які індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science, Діє програма Erasmus+ з закордонними ЗВО. Є можливість проведення практики та стажування здобувачів за кордоном (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/polozhennya/Polozhennya-pro-organizaciyu-provedennya-praktiki-ta-stazhuvannya.pdf>). Але на ОНП відсутні приклади не тільки участі здобувачів у міжнародній мобільності, а й у внутрішньоукраїнській. Викладачі ОНП не приймали участі у програмах міжнародного обміну і не стажувались за кордоном. Наразі відсутня участь НПП у міжнародних проектах, хоча був досвід такої участі до започаткування ОНП та у цьому (2020 р) році була подана і знаходиться у розгляді заявка на участь у Horizon-2020. Для здобувачів вищої освіти не було організовано зустрічі або відкриті лекції із залученням відомих закордонних фахівців в галузі природничих наук і зокрема наук про Землю. Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОНП було враховано досвід тільки аналогічних вітчизняних програм. Досвід іноземних програм не залучався ні на етапі створення ОНП, ні при подальших її переглядах.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

В навчальному процесі спостерігається толерантне ставлення і розуміння між всіма його учасниками, що прописане в посадових інструкціях та інших документах. Форми та методи навчання й викладання в цілому сприяють заявленим у ОНП цілям та ПРН, що відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Здобувачі освіти та студентське самоврядування ЗВО мають можливість участі у процедурах внутрішнього забезпечення якості. На ОНП значна увага приділяється поєднанню під час освітнього процесу навчання і досліджень, а також апробації їх результатів. Усі здобувачі цієї ОНП здійснюють підготовку наукових публікацій за матеріалами власних досліджень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Сайтах ЗВО і кафедри екології та безпеки життєдіяльності відсутні деякі робочі програми освітніх компонентів ОНП. Відсутні конкретні відомості щодо перегляду та оновлення змісту навчальних дисциплін ОНП. Здобувачі не беруть участь у програмах академічної мобільності, у т.ч. за кордоном. Викладачі ОНП не приймали участі у програмах міжнародного обміну і не стажувались за кордоном. Експертна група рекомендує: при подальших переглядах ОНП залучати досвід аналогічних іноземних програм. Залучати результати власних наукових досліджень до переліку рекомендованих джерел у робочих програмах навчальних дисциплін. Для представлення інформації про освітні компоненти рекомендується прискорити розробку силабусів. Активізувати роботу щодо залучення здобувачів до удосконалення змісту та освітнього процесу на ОНП. Доопрацювати та удосконалити «навігацію» пошуку інформації стосовно робочих програм освітніх компонентів ОНП на сайтах ЗВО і кафедри екології та безпеки життєдіяльності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на сильні і слабкі сторони та наведені рекомендації, вважаємо, що ОНП відповідає рівню В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Комплексна система оцінювання початкової успішності здобувачів вищої освіти, що навчаються на ОНП, базується на Європейській кредитно-трансферно-накопичувальній системі (ЄКТС) та передбачає, згідно Положення про організацію освітнього процесу в ЗВО (<http://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya--Pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-v-Umanskomu-NUS.pdf>), Положення про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти в ЗВО (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/Polozhennya-pro-poryadok-provedennya-monitoringu-i-kontrolyu-yakosti-osviti.pdf>), Положення про академічну успішність в ЗВО (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-uspishnist-v-umanskomu-nacionalnomu-universiteti-sadivnictva.pdf>), Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЗВО (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-zyao.pdf>), Положення про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/polozhennya-pro-organizaciyu-potochnogo-semestrovogo-kontrolyu-ta-provedennya-atestacii-zdobuvachiv-osviti-iz-zastosuvannyam-distancijnih-tehnologij.pdf>) такі форми контрольних заходів для оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти: поточно-модульний (опитування, презентація проектно-дослідних робіт, рефератів, звіти з практики, тестування знань, модульний контроль) та підсумковий контроль (екзамен або залік). Різноманітність зазначених форм поточних контрольних заходів, їх різноплановість, змістове наповнення, системність та періодичність застосування дозволяють об'єктивно оцінити результати навчання здобувачів вищої освіти на ОНП. У ЗВО розроблено комплексну систему виставлення балів та чітких критеріїв оцінювання, які зрозумілі для здобувачів вищої освіти. Інформація щодо контрольних заходів та критеріїв оцінювання міститься у робочих програмах дисциплін (не всі з яких є у вільному доступі на сайті кафедри екології та безпеки життєдіяльності) та доводиться до відома студентів викладачами по кожній навчальній дисципліні на початку навчального семестру. Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти показало, що окремі здобувачі не обізнані щодо місць пошуку інформації щодо контрольних заходів (крім деканату).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Зараз ще відсутній затверджений Стандарт третього рівня (доктор філософії) вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, а також порядок їх повторного проходження регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ЗВО (<http://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya--Pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-v-Umanskomu-NUS.pdf>), Положенням про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/Polozhennya-pro-poryadok-provedennya-monitoringu-i-kontrolyu-yakosti-osviti.pdf>), Положенням про академічну успішність (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-uspishnist-v-umanskomu-nacionalnomu-universiteti-sadivnictva.pdf>), Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-zyao.pdf>), Положенням про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій ([https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/polozhennya-pro-organizaciyu-potochnogo-semestrovogo-kontrolyu-ta-provedennya-atestacii-zdobuvachiv-osviti-iz-zastosuvannyam-](https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/polozhennya-pro-organizaciyu-potochnogo-semestrovogo-kontrolyu-ta-provedennya-atestacii-zdobuvachiv-osviti-iz-zastosuvannyam-distancijnih-tehnologij.pdf)

distancijnih-tehnologij.pdf). А у червні 2020 р. розроблено Положення про апеляцію здобувачів вищої освіти щодо оцінки, отриманої під час підсумкового семестрового контролю (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/polozhennya-pro-apelyaciju.pdf>), яке містить чіткий покроковий «алгоритм» оскарження результатів контрольних заходів. Можливий конфлікт інтересів врегульовується розділом XI Антикоруційної програми ЗВО (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/polozhennya/ANTIKORUPCIJNA-PROGRAMA-UNUS.pdf>). Прозорість і зрозумілість для здобувачів вищої освіти форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання досягається за рахунок їх чіткого визначення та своєчасного доведення до здобувача через робочі програми навчальних дисциплін, які розміщено на сайті кафедри екології та безпеки життєдіяльності, та/або викладачами по кожній навчальній дисципліні на початку навчального семестру. За результатами моніторингу оцінювання якості освітнього процесу на ОНП шляхом on-line анкетування (у серпні 2020 р.) переважна більшість (82%) знайомляться з методами і критеріями оцінювання з робочої програми навчальної дисципліни, що розміщена на сайті ЗВО, 18% були ознайомлені викладачами на першому навчальному занятті, коли викладач пояснював методи і критерії оцінювання відповідно до робочої програми навчальної дисципліни. Також 100 % опитаних підтвердили об'єктивність чинної системи оцінювання результатів навчання здобувачів в ЗВО. Під час бесід із здобувачами вищої освіти було з'ясовано, що їм відома можливість оскарження результатів та повторного проходження поточних контрольних заходів навчальних дисциплін. Наразі випадки оскарження результатів контрольних заходів на ОНП відсутні.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

За результатами опитування внутрішніх стейкхолдерів політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності є наперед визначеними, чіткими, достатньо зрозумілими та оприлюднені у відкритому доступі. Вони регулюються внутрішніми нормативними документами ЗВО, а саме Кодексом академічної доброчесності (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf>), Антикоруційною програмою (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/polozhennya/ANTIKORUPCIJNAPROGRAMA-UNUS.pdf>); Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/plagiat.pdf>). З метою перевірки наукових робіт учасників освітнього процесу на наявність плагіату ЗВО забезпечує за їх зверненням безоплатний доступ до платформи Unicheck на основі договору із ТОВ «Антиплагіат», яке підписало у 2018 р. відповідний меморандум із МОН України (<https://ecology.udau.edu.ua/assets/files/dokumenti/antiplagiat-dogovor.pdf>). З метою популяризації академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу 21.02.2020 р. в ЗВО для викладачів відбувся тренінг-семінар з керівником компанії Unicheck (<https://www.udau.edu.ua/news/akademichna-dobrochesnistobovyazkova-umova-suchasnoi-osviti.html>). Таким чином формально в ЗВО створено середовище, в якому порушення академічної доброчесності є неприпустимими. Експертна група під час проведення зустрічей переконалася, що здобувачі вищої освіти та НПП добре проінформовані про сутність, процедури та складові академічної доброчесності, а також про процедуру перевірки робіт на академічний плагіат та можливі наслідки за негативного результату такої перевірки. Хоча при цьому було відзначено що зазначений вище тренінг-семінар був єдиним загальноуніверситетським заходом з популяризації академічної доброчесності, до якого були залучені здобувачі ОНП. Наразі при реалізації ОНП не було виявлено випадків недотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти та НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Інформація коректна, наявні необхідні посилання. Наявна система чітких і зрозумілих правил проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти своєчасно обізнані з порядком проходження контрольних заходів. Здобувачам відома можливість оскарження результатів та повторного проходження контрольних заходів навчальних дисциплін. Процес забезпечення академічної доброчесності базується на наявності внутрішньої нормативної бази ЗВО. Політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності є наперед визначеними, чіткими, достатньо зрозумілими та оприлюднені у відкритому доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Не всі робочі програми навчальних дисциплін ОНП (в яких, по даним моніторингу оцінювання якості освітнього процесу, 82% здобувачів знайомляться з методами і критеріями оцінювання) є у вільному доступі на сайті кафедри екології та безпеки життєдіяльності. Рекомендується суттєво збільшити та зробити регулярними в ЗВО просвітницькі заходи з популяризації академічної доброчесності (семінари, тренінги, наради, круглі столи тощо).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на сильні і слабкі сторони та наведені рекомендації, вважаємо, що ОНП відповідає рівню В за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз кадрового складу (табл.2) та спілкування із академічним персоналом виявив, що у всіх НПП, задіяних до реалізації ОНП, наявні наукові ступені та вчені звання (2 професори, доктори географічних наук та 4 доцента, у т.ч. доктор філософських наук, кандидат педагогічних наук, кандидат біологічних наук та кандидат сільськогосподарських). Необхідно зазначити високий рівень відповідності академічної та професійної кваліфікації викладачів «іноземної мови» та «філософії науки» на ОНП (відповідно Комісаренко Н.О. та Ямчука П.М.) цілям і програмним результатам навчання, а також предметній області зазначених навчальних дисциплін. Також має місце формальна відповідність академічної або професійної кваліфікації НПП (які також мають високі професійні активності згідно з чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, 2015 р.) тим освітнім компонентам, які вони викладають на зазначеній ОНП. Але перелік і зміст цих дисциплін лише частково відповідає предметній області спеціальності 103 – Науки про Землю (в контексті Постанови КМУ №53 від 01.02.2017 р). Необхідно відзначити, що до викладання основних фахових дисциплін залучені НПП, академічна та професійна кваліфікація яких відповідає галузі природничих наук в цілому, із географічною (за спеціалізацією/напрямком – конструктивна географія і раціональне природокористування) та екологічною спрямованістю їх наукових публікацій (табл.2) та напрямків останнього підвищення кваліфікації, зокрема Сонько С.П. – упорядкування водоохоронних зон малих річок басейну р. Південний Буг (Державна екологічна академія післядипломної освіти і управління, 2019 р. та збалансоване землекористування у агросфері та ін. (ННІ неперервної освіти та туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України, 2020 р.); Василенко О.В. – екологічне інспектування, стандартизація і сертифікація, екологія міських систем та моніторинг навколишнього середовища (Полтавська державна аграрна академія, 2018 р.); Суханова І.П. – збалансоване використання, прогноз і сталі управління ґрунтовими ресурсами (Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського», 2018 р.). Також в результаті спілкування з гарантом програми та керівництвом ЗВО експертна група пересвідчилась у відсутності чітких планів щодо покращення кадрового складу викладачів цієї ОНП, за рахунок додаткового залучення фахівців, академічна та професійна кваліфікація яких повністю відповідає спеціальності 103 “Науки про Землю”.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Встановлено, що усі НПП, які забезпечують реалізацію ОНП, пройшли конкурсний відбір згідно відповідних існуючих нормативних актів. Процедура проведення конкурсного добору на заміщення вакантних посад НПП формується у відповідності до Положення про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників ЗВО (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/polozhennya-pro-poryadok-provedennya-onkursnogo-vidboru-na-zamishhennya-vakantniz-posad-npp.pdf>). У конкурсі мають право брати особи, які мають повну вищу освіту і за своїми професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам, установленим до НПП Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», ліцензійними умовами надання освітніх послуг за певним напрямом підготовки та умовам оголошеного конкурсу. Конкурсний добір викладачів відбувається на засадах демократичності, прозорості та відкритості відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Статуту ЗВО (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2019/STATUT-2019.pdf>). В цілому конкурсний добір НПП в ЗВО є демократично прозорою процедурою конкурентного визначення більш підготовлених претендентів на посади із необхідним рівнем професіоналізму у відповідності їх академічній кваліфікації.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У Відомостях про самооцінювання наголошено, що ОНП спрямована на «підготовку фахівців для центрального регіону України, до якого відносяться прилеглі райони Черкаської, Вінницької, Кіровоградської, Миколаївської та Одеської областей». Як рецензії від роботодавців додані документи від Дендрологічного парку «Софіївка» НАН України (Косенко І.С.), Криворізького державного педагогічного університету (Ярков С.В.) Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна (Тетенко Г. В., Максименко Н. В., Песадько В. А.), а також під час акредитації додано рецензію від Управління екології та природних ресурсів Черкаської облдержадміністрації (Звягінцева О.М.). Із усього можливого кола роботодавців до зустрічі в рамках дистанційної акредитації було попередньо залучено лише 2 особи - декани факультетів Криворізького державного педагогічного університету (Ярков С.В.) та Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна (Пересадько В.А.). На прохання під час організаційної зустрічі розширити перелік роботодавців за рахунок представників саме регіону розташування ЗВО, яким необхідні фахівці (доктори філософії) з наук про Землю, експертна група отримала відмову з поясненням «що процедура акредитації не передбачає охоплення таких запитань». Надалі на заплановану зустріч з роботодавцями прийшов з великим запізненням лише Ярков С.В. Тому в питаннях щодо залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу ОНП експертна група була змушена здебільшого працювати з підтверджуючими документами. Так лише одного разу на засіданні кафедри екології та безпеки життєдіяльності (прот.6 від 04.02.2020 р.) було розглянуто пропозиції роботодавців Максименка Н.В., Пересадько В.А. та Яркова С.В. та вирішено – включити у ОНП в якості обов'язкових компонентів навчальні дисципліни: «Антропогенна трансформація природних ландшафтів», «Дистанційні методи та ГІС в науках про Землю» та «Флювіальні процеси в геосистемах». Але це рішення ще не виконано. І більш того – на більш пізньому засіданні кафедри (прот.11 від 20.06.2020 р.) один із вказаних роботодавців Пересадько В.А. рекомендувала акредитувати ОНП в нинішній редакції (тобто без її власних пропозицій). В результаті спілкування із здобувачами вищої освіти з'ясовано, що роботодавці безпосередньо до освітнього процесу за ОНП не залучались.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час спілкування із здобувачами з'ясовано, що єдиним прикладом за 4-и роки навчання на ОНП щодо залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців була зустріч НПП і здобувачів (жовтень, 2018 р.) із кандидатом фізико-математичних наук, доктором філософських наук, професором Корсаком К.В., який наразі є науковцем і методологом науки, але не має прямого відношення до наук про Землю (<https://ecology.udau.edu.ua/ua/novini/zustrich-z-cikavoyu-lyudinoyu.html>). Інших випадків залучення роботодавців, які мають авторитет у науках про Землю (чи природничих наук в цілому) або в регіоні розташування ЗВО для проведення теоретичних і практичних занять на ОНП не зафіксовано. В цілому відсутнє залучення професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять на ОНП на регулярній основі. Також відсутні чіткі плани щодо вирішення цього питання.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Експертна група засвідчила, що система професійного розвитку в ЗВО відповідає інтересам викладачів і сприяє підвищенню якості викладання. Розроблено Положенням про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників ЗВО (https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-pidvishhennya-kvalifikacii-npp-umanskogo-nus_2019.pdf). Викладачі проходять планові підвищення кваліфікації і стажування, беруть участь у міжнародних науково-практичних конференціях. ЗВО сприяє академічній мобільності як здобувачів вищої освіти, так і викладачів. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями. Викладачі ОНП регулярно проходять курси підвищення кваліфікації, зокрема в останні роки: Сонько С.П. – упорядкування водоохоронних зон малих річок басейну р. Південний Буг (Державна екологічна академія післядипломної освіти і управління, 2019 р. та збалансоване землекористування у агросфері та ін. (ННІ неперервної освіти та туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України, 2020 р.); Василенко О.В. – екологічне інспектування, стандартизація і сертифікація, екологія міських систем та моніторинг навколишнього середовища (Полтавська державна аграрна академія, 2018 р.); Суханова І.П. – збалансоване використання, прогноз і стале управління ґрунтовими ресурсами (Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського», 2018 р.). Але тематика цього підвищення кваліфікації (переважно конструктивно-географічна та екологічна) не повністю відповідає предметній області спеціальності 103 – Науки про Землю (в контексті Постанови КМУ №53 від 01.02.2017 р) і відбувалось воно в установах, де Науки про Землю не є пріоритетними.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ЗВО, завдяки створеній системі заохочення і стимулювання викладацької майстерності професійного розвитку викладачів, відбувається формування особистостей, які постійно прагнуть до професійного саморозвитку. ЗВО здійснює матеріальне стимулювання працівників відповідно до «Положення про преміювання працівників Уманського НУС», (Додаток 1 Колективного договору між трудовим колективом і адміністрацією ЗВО, <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/koldogov-2020-2022.pdf>). Розмір премії

визначається залежно від особистого внеску та специфіки роботи кожного працівника. Крім того, виплачуються премії за публікацію статей у виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science, а також патентів на винахід та корисну модель. У ЗВО діє Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам Уманського національного університету садівництва за сумлінну працю, зразкове виконання посадових обов'язків (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/polozhennya/Polozh-pro-grosh-vinagor-ped-prac-UNUS.pdf>). У певній мірі розвиток викладацької майстерності стимулюється ЗВО через оплату відряджень викладачів на науково-практичні конференції та інші наукові заходи. Нематеріальне заохочення відбувається шляхом нагородження грамотами, подяками з нагоди професійних свят та пам'ятних дат. Зокрема викладачі ОНП мають наступні нематеріальні заохочення: подяки МОН України (Сонько С.П. та Василенко О.В.), грамоти з нагоди 175 річчя від дня заснування ЗВО (Сонько С.П., Василенко О.В. та Суханова І.П.), грамота з нагоди Дня науки-2019 р. (Сонько С.П.)

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ЗВО формалізовано зафіксував та втілює в практику прозору публічну процедуру конкурсного добору НПП з урахуванням їх професіоналізму та спроможності забезпечити викладання відповідно до цілей ОНП. У ЗВО налагоджена система професійного розвитку викладачів. ЗВО має цілісну систему матеріального та морального заохочення викладачів до досконалості у викладанні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

При формальній відповідності академічної або професійної кваліфікації НПП (із конструктивно-географічною та екологічною спрямованістю їх наукових публікацій (табл.2) та напрямків останнього підвищення кваліфікації) тим освітнім компонентам, які вони викладають на зазначеній ОНП, перелік і зміст цих дисциплін лише частково відповідає предметній області спеціальності 103 – Науки про Землю (в контексті Постанови КМУ №53 від 01.02.2017 р). Відсутні чіткі плани щодо покращення кадрового складу викладачів цієї ОНП, за рахунок додаткового залучення фахівців академічна та професійна кваліфікація яких повністю відповідає спеціальності 103 – Науки про Землю. Залучення роботодавців до освітнього процесу здійснюється переважно на підґрунті особистих контактів НПП без належного документального підтвердження і аналізу/узагальненню результатів. При цьому вкрай вузьке коло залучених роботодавців територіально не кореспондується із наголошеною спрямованістю ОНП на «підготовку фахівців для центрального регіону України, до якого відносяться прилеглі райони Черкаської, Вінницької, Кіровоградської, Миколаївської та Одеської областей». Професіонали-практики не залучені до аудиторних занять за цією ОНП на регулярній основі і не має чітких планів щодо вирішення цього питання. В табл.2 із зведеною інформацією про викладачів ОНП замість обґрунтування відповідності викладачів тим дисциплінам, які вони викладають, для кожної з цих дисциплін продубльовано лише одні й ті ж самі результати самооцінювання професійних активностей відповідного викладача згідно з чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності, 2015 р.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони, експертна група дійшла висновку, що ОНП за критерієм 6 відповідає рівню В. (Через технічні проблеми з системою мало місце некоректне відображення у Відомостях про самооцінювання даних таблиці 2 із зведеною інформацією про викладачів ОНП. До звіту долучено завірену скановану коректну копію цієї таблиці.)

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час дистанційної експертизи при огляду матеріально-технічної бази у форматі фото-звіту експерта група пересвідчилась, що наявна база є достатньою для визначених ПРН, цілей та дослідницької роботи в межах ОНП і

загалом відповідає вимогам учасників освітнього процесу. В Університеті наявні лабораторії: геодезичних і землевпорядних технологій <https://geodesy.udau.edu.ua/ua/nauka-ta-innovacii/naukovi-laboratorii.html>, екологічного моніторингу в агросфері <https://www.udau.edu.ua/ua/departments/naukovo-doslidni-laboratoriyi/naukovo-doslidna-laboratoriya-ekologichnogo-monitoringu-v-agrosferi.html>, з екологічної конверсії <https://ecology.udau.edu.ua/ua/nauka-ta-innovacii/naukovo-doslidna-laboratoriya-ekologichnoi-konversii.html> та “Музей мінералогії”, який використовується як навчальна лабораторія. На території Університету є метеорологічна станція “Умань” і мобільна метеостанція, дані яких є доступними для здобувачів. В тому числі, лабораторії інших кафедр є у вільному доступі для роботи аспірантів. Забезпеченість лабораторним обладнанням та необхідними реактивами є достатньою, що підтвердили здобувачі під час зустрічі. Декан факультету плодоовочівництва, екології та захисту рослин запевнив, що всі необхідні витратні матеріали для досліджень здобувачів надається Університетом за попередньою заявкою здобувача. В Університеті є 5 комп'ютерних класів, які забезпечені ліцензійним програмним забезпеченням. Для аспірантів обладнана компютерами аспірантська зала з вільним доступом до інтернет мережі. Наукова бібліотека Уманського НУС <https://library.udau.edu.ua/pro-biblioteku.html> налічує понад 255 тисяч видань. В електронному сховищі бібліотеки знаходяться конспекти лекцій та методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисциплін ОНП. Бібліотека забезпечує інформаційними ресурсами освітні та науково-дослідницькі потреби всіх учасників освітнього процесу. Разом з тим, наявність періодичних фахових видань для реалізації ОНП “Науки про Землю” є недостатнім. Навчальна територія університету має займає 94 га і має розгалужену інфраструктуру з гуртожитками, закладами громадського харчування, профілакторієм, спортзалом та спортивними майданчиками <https://www.udau.edu.ua/ua/about/studentske-mistechko/>. Під час співбесіди зі здобувачами та органами студентського самоврядування було з'ясовано, що наявна матеріально-технічна база є достатньою для реалізації їх освітніх потреб.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Доступ до бібліотеки, інформаційних ресурсів, лабораторій та іншої інфраструктури наявної в Університеті є вільним і безоплатним для всіх учасників освітнього процесу, що підтвердили здобувачі та НПП під час відео-зустрічей.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, які навчаються на даній ОНП та дає можливість задовольнити їх потреби та інтереси. Соціально-побутові потреби здобувачів забезпечує студентське містечко <https://www.udau.edu.ua/ua/about/studentske-mistechko/> Психологічне здоров'я здобувачів підтримується за допомогою постійно діючої служби психологічної підтримки “Довіра”, наявної у ЗВО <https://www.udau.edu.ua/ua/departments/viddili/psixologichna-sluzhba-universitetu/>. Також в Університеті є Скринька довіри для анонімних звернень. Для забезпечення громадського порядку та запобігання правопорушенням в Університеті створено загін охорони громадського порядку <https://www.udau.edu.ua/ua/departments/sfera-obslugovuvannya/sluzhba-oxoroni.html> У ЗВО регулярно проводяться інструктажі з усіма здобувачами і персоналом УНУС щодо безпеки життєдіяльності, дотримання правил правил пожежної безпеки, охорони праці, що підтвердив під час зустрічі декан факультету, на якому реалізується дана ОНП.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЗВО на достатньому рівні забезпечує освітню, організаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти. Освітня підтримка аспірантів забезпечується за рахунок бесід та консультацій науково-педагогічних працівників у рамках досягнення ПРН Інформаційна підтримка студентів з освітніх питань щодо навчальних планів, робочих програм та інших освітніх питань є достатньою і знаходиться у вільному доступі на веб сайті Університету. Проте інформація розміщена на веб-сторінці кафедри, на якій реалізується ОНП є не повною і не містить усіх робочих програм з обов'язкових дисциплін, зокрема: Філософія науки, Іноземна мова та Семінари за спеціальністю, вибіркові дисципліни мають загальний опис без форм підсумкового контролю і кількості кредитів ЄКТС. Інформування з позаосвітніх питань організоване на належному рівні. Консультативна та соціальна підтримка здійснюється з приводу працевлаштування. Соціальна підтримка здобувачів здійснюється органами студентського самоврядування. У ЗВО діють спілка аспірантів і докторантів, рада молодих вчених, центр міжнародної освіти та співпраці <https://foreign.udau.edu.ua/>, відділ працевлаштування <http://work.udau.edu.ua/>. За даними опитування щодо безпечності освітнього середовища для життя і здоров'я здобувачів, їх соціальної підтримки Університетом результати анкетування показали, що відповідні послуги надаються на високому рівні і задовольняють аспірантів. <https://mon.udau.edu.ua/assets/files/anketi/zvit-po-anketuvannyyu-zvo-df-103-nauki-pro-zemlyu.pdf>

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На ОНП не навчаються особи з особливими освітніми потребами, разом з тим у ЗВО на належному рівні створені умови для реалізації права на освіту таким здобувачам. Для осіб з обмеженими можливостями входи до гуртожитків та навчальних корпусів обладнані пандусами та надписи продубльовані шрифтом Брайля. У гуртожитках функціонує ліфт для вільного пересування осіб з обмеженими можливостями. Також для таких здобувачів створена служба супроводу <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2019/edu/poryadok-suprovodu.pdf>. А під час складання розкладу враховується необхідність проведення занять на першому поверсі Університету, якщо в групі є здобувач з обмеженими можливостями (таких осіб у ЗВО тільки троє). В чому ЕГ могла пересвідчитись під час інтерв'ювання з представниками студентського самоврядування, аспірантами та під час огляду матеріально-технічної бази.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В Університеті розроблені положення та заходи щодо запобігання корупції <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/polozhennya/ANTIKORUPCIJA-PROGRAMA-UNUS.pdf> гендерної дискримінації та сексуальним домаганням <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-pro-protidiyu-seksualnim-domagannyam.pdf> оскарження результатів підсумкового семестрового контролю <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/polozhennya-pro-apelyasiyu.pdf>. Під час спілкування здобувачі підтвердили, що конфліктних ситуацій пов'язаних з корупцією, дискримінацією або сексуальними домаганнями не виникало, а в разі потреби вони звертаються до деканату, куратора або гаранта. Проте в Університеті не має чіткого механізму вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з корупцією.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП гарантують досягнення визначених цілей та результатів навчання. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури. Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недостатнє інформування аспірантів щодо змісту робочих програм обов'язкових дисциплін та критеріїв оцінювання, контрольних заходів, елективних дисциплін на веб сторінці кафедри та деканату, на якій реалізується ОНП. Експертна група рекомендує: посилити науково-методичну й інформаційну підтримку здобувачів вищої освіти, розширити перелік періодичних фахових видань необхідних для реалізації наукових потреб аспірантів спеціальності "Науки про Землю", продовжити розробку та оприлюднення на офіційному веб-сайті нормативних документів, що регулюють чіткі процедури вирішення конфліктних ситуацій щодо корупції; покращити інформування аспірантів про перспективи участі у програмах Еразмус+, міжнародних грантах, стажуваннях тощо; проводити регулярні інформаційні заходи, круглі столи для популяризації академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Враховуючи сильні сторони та позитивні практики, а також наведені рекомендації, експертна група дійшла висновку, що ОНП відповідає рівню В за Критерієм 7

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В Університеті розроблено механізм затвердження, періодичного перегляду та моніторингу освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти, що регулюється Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-zyao.pdf> Система внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті ґрунтується на принципах академічної свободи, системності в управлінні якістю освітнього процесу, зв'язку освіти з науковими дослідженнями та інноваціями, постійного підвищення якості освітньої діяльності, залучення стекхолдерів, відкритості та доступності інформації щодо здійснення освітньої діяльності Університету. Порядок реалізації ОНП визначається “Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському національному університеті садівництва”. Процедура розроблення, затвердження та періодичного перегляду ОНП у ЗВО здійснюється проектними групами кожної ОП та регулюється Положенням про порядок розробки, затвердження та періодичного перегляду ОП в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/ua/about/normativna-baza.html>, згідно до якого, за якість ОП в Університеті відповідальність несуть проектна група та НПП, які її реалізують. Додатковий внутрішній контроль якості регулюється відділом моніторингу якості освіти Уманського НУС. <https://mon.udau.edu.ua/ua/akreditacijni-ekspertizi-osvitnih-program/rekomendacii-z-udoskonalennya-osvitnih-program.html>

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти через органи Студентського самоврядування (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya--pro-studentske-samovryaduvannya--Umanskogo-NUS.pdf>) беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОНП завдяки участі у комісії з якості. Також серед здобувачів проводиться опитування щодо задоволеності методами навчання і викладання, науково-дослідницькою діяльністю, реалізації індивідуальної освітньої траєкторії тощо. <https://mon.udau.edu.ua/assets/files/anketi/zvit-po-anketuvannnyu-zvo-df-103-nauki-pro-zemlyu.pdf> . Під час інтерв'ювання здобувачі та представники студентського самоврядування підтвердили, що залучені до перегляду ОНП. Аспірантка 4 року навчання Карпенко Т. підтвердила, що приймала участь в обговоренні ОНП і під час бесіди з гарантом обговорювалась пропозиція посилення географічної та геоморфологічної складової ОНП. Проте під час проектування та розробки ОНП “Науки про Землю” 2016 р. здобувачі не входили до робочої (проектної) групи. В ході роботи з відомостями СО та наданими матеріалами ЕГ не знайшла підтвердження щодо внесення змін до ОНП. За даними опитування здобувачів третього освітнього рівня 28% опитуваних відповіли, що нічого не слід змінювати і їх все влаштовує, а освітня програма для спеціальності 103 «Науки про Землю» відповідає сучасним тенденціям в даній галузі <https://mon.udau.edu.ua/assets/files/anketi/zvit-po-anketuvannnyu-zvo-df-103-nauki-pro-zemlyu.pdf>

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Університет має договори про співпрацю та науково-технічне співробітництво з Луганським НАУ, Сумським ДПУ імені А.С. Макаренка, Східноукраїнським національним інститутом імені Володимира Даля, Національним дендрологічним парком “Софіївка” НАН України. На запит ЕГ надана також рецензія-відгук начальника Управління екології та природних ресурсів Черкаської ОДА Звягінцева О.М на ОНП , що акредитується. Під час запланованої зустрічі з роботодавцями був присутній лише один представник, тому об'єктивну оцінку щодо практичного залучення роботодавців до перегляду ОНП ЕГ не отримала. Разом з тим представник роботодавців (Ярков С. В.) зазначив, що ОНП “Науки про Землю” більшою мірою відповідає спеціальності 106 “Географія”, крім того, він додав, що ОНП не потребує внесення змін для покращення якості змісту ОНП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ОНП “Науки про Землю” реалізується вперше, тому не має випускників. В університеті діє чіткий механізм збирання та аналізу щодо кар'єрного шляху випускників, який проводить Відділ працевлаштування студентів та випускників <http://work.udau.edu.ua/>. На сторінці Відділу створена google форма для опитування випускників <https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=x4A2fJgrv0mkj59TiiIN-QbH4bEONA1GjPrZ51QMfStUOUtPSFJVRkpTVkJOVjhTMVBYUUuWjK5Tu4u>. Також в Університеті створено “Асоціацію випускників”.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Відповідно до Положення забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Уманському НУС <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/polozhennya-zyao.pdf> університетський рівень контролю за якістю освіти здійснюється ректором Університету; проректорами; Вченою радою Університету; Наглядною радою Університету, Навчальним відділом; Відділом моніторингу якості освіти; Центром професійного розвитку; кафедрами, факультетами; студентським самоврядуванням та іншими. В Університеті за внутрішнє забезпечення якості освіти відповідають Відділ моніторингу якості освіти, проектні група та НПП, які її реалізують. ЗВО має напрацювання щодо виявлення недоліків в освітній діяльності. Під час зустрічі із представниками цих структурних підрозділів встановлено наявність чітко визначеного процесу внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу. Разом з тим, Університет відповідно реагує на попередні рекомендації експертів та членів галузевих експертних рад <https://mon.udau.edu.ua/assets/files/ekspertizi/analiz-zauvazhen-ger-do-akreditacij-2019.pdf>, що відображено у Витязі з протоколу № 6 засідання Вченої ради Уманського національного університету садівництва від 10 червня 2020 р. <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/vr/2020/vr2020-2.pdf>

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Попередні акредитації ОНП не проводились.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В Університеті існують належні процедури та впроваджується політика забезпечення якості вищої освіти. Академічний, адміністративний персонал, здобувачі вищої освіти та представники органів студентського самоврядування підтвердили свою участь у формуванні заходів щодо удосконалення якості освіти за даною ОНП. Учасники освітнього процесу дотримуються принципів академічної доброчесності, застосовуються антиплагіатні програми для перевірки текстів наукових та дисертаційних робіт аспірантів, а також наукових публікацій та дисертацій НПП. Університет сприяє популяризації серед НПП, молодих вчених, дослідників і аспірантів напрямів забезпечення якості освіти, наукових досліджень. Механізм такої участі на даній ОП реалізується через опитування, співбесіди, рецензування. Спількування зі стейкхолдерами показало, що члени академічної спільноти (студенти, НПП, адміністрація) сприймають політику та процедури забезпечення якості як корисні та готові долучитися до удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості. Експертна група рекомендує: продовжити практики проведення лекцій, семінарів, круглих столів для учасників освітнього процесу з метою роз'яснення основних принципів академічної доброчесності, а також особливостей функціонування в університеті системи управління якістю вищої освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЗВО дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. В академічній спільноті ЗВО сформовано культуру якості, що сприяє розвитку ОНП та освітньої діяльності за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Незважаючи на наявність договорів про співробітництво Університету з потенційними роботодавцями на ОНП "Науки про Землю" низька активність роботодавців, які були б практично долучені до розробки та перегляду ОНП. Експертна група рекомендує: розширити коло роботодавців для обговорення та перегляду ОНП; більше уваги приділяти отриманню «зворотного» зв'язку від здобувачів освіти щодо змісту ОК; здійснювати періодичний перегляд ОНП з урахуванням потреб і запитів стейкхолдерів, а також на основі розвитку спеціальності "Науки про Землю".

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на сильні та слабкі сторони у контексті Критерію 8 та активну позицію ЗВО та стейкхолдерів щодо подальшої співпраці у напрямку вдосконалення ОНП, експертна група зробила висновок, що оцінка за даним критерієм відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в Уманському НУС є доступними сайті ЗВО <https://www.udau.edu.ua/ua/about/normativna-baza.html> та регламентуються Статутом <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2019/STATUT-2019.pdf>, Правилами внутрішнього розпорядку <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/pravila-vnutrishnogo-trudovogo-rozporiyadku20.10.2016.pdf>, Колективним договором між трудовим колективом та адміністрацією <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/koldogov-2020-2022.pdf>. Документами про організацію та забезпечення якості навчального процесу, такими як: Положення про організацію освітнього процесу <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya--Pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu-v-Umanskomu-NUS.pdf>, Положення про порядок проведення моніторингу і контролю якості вищої освіти <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/Polozhennya-pro-poryadok-provedennya-monitoringu-i-kontrolyu-yakosti-osviti.pdf>, Положення про відділ моніторингу якості освіти <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya-pro-viddil-monitoringu-yakosti-osviti-Umanskogo-NUS.pdf>, Положення про приймальну комісію <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2020/polozhennya-pro-pk-2020.pdf> та іншими нормативними документами, більшість яких є чіткими та зрозумілими.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На веб-сайті Університету знаходиться у вільному доступі для ознайомлення та внесення пропозицій стейкхолдерів проект ОНП "Науки про Землю" 2020 р. https://mon.udau.edu.ua/assets/files/osvitni-programi/plodoovochivnictva/nauki-pro-zemlyu/103-op_nauki-pro-zemlyu-df_2020-2021.pdf

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО своєчасно оприлюднює інформацію про ОНП на офіційній веб-ресурсі Університету <https://science.udau.edu.ua/ua/normativni-dokumenti-z-pitan-atestacii-naukovih-i-naukovo-pedagogichnih-kadriv-atestacijnij-visnik-n-5-traven-2012-r.html>. Інформація знаходиться у вільному доступі для всіх стейкхолдерів. Проте ОНП 2016 р. не містить переліку ОК, а зміст робочих програм дисциплін не містить повної інформації щодо критеріїв оцінювання та підсумкових контрольних заходів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Наявна нормативна база Університету, що регулює права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу знаходиться у вільному доступі на офіційному веб сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Недостатньо інформації для здобувачів вищої освіти на веб сторінці кафедри щодо змісту робочих програм обов'язкових і вибіркових дисциплін. Експертна група рекомендує: розмістити на сайті кафедри та деканату, де реалізується ОНП, затверджені робочі програми обов'язкових та вибіркових дисциплін; викласти на веб-сторінці повний перелік обов'язкових дисциплін ОНП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Виділені слабкі і сильні сторони в контексті критерію 9, дали змогу зробити висновок щодо відповідності даного критерію рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Аналіз ОНП 2019 р., робота у фокус групах засвідчує, що зміст освітньо-наукової програми загалом відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів). Експертна група отримала індивідуальні плани аспірантів усіх років навчання: Ярошенко І., Чорноморець В., Косенко Ю., Залізник Я., Карпенко Т., Сопова Д., Ужели М., Насальської К., Парахненка В., Огілька С., що, в цілому, підтверджує зміст, обсяг та терміни виконання завдань аспірантів. Однак, як нами вже зазначалось зміст самої програми та освітня діяльність за цією програмою, зокрема і наукові дослідження аспірантів більшою мірою відповідає спеціальності 106 "Географія". Експертна група вважає, що теми наукових досліджень аспірантів конструктивно-географічної тематики допустимі лише для вступників 2016 р., тобто 4- курсників, коли спеціальність "Науки про Землю" передбачала вивчення і географії. Експертна група констатує у аспірантів 1, 2, 3 років навчання наукову тематику конструктивно-географічного спрямування, наприклад: Конструктивно-географічні дослідження екологічно-залежної захворюваності на території старого сільськогосподарського освоєння; Генеза, сучасний стан та антропогенна трансформація рекреаційних ландшафтів Прикарпаття; Конструктивно-географічні основи систем моніторингу довкілля на прикладі транспортної мережі Черкаської області та ін.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Свідомий вибір наукового керівника здобувачем ОНП ґрунтується на можливості ознайомлення з актуальними науковими інтересами і вибраними науковими працями викладачів на веб-сторінках кафедр екології та безпеки життєдіяльності та кафедри геодезії, картографії і кадастру (<https://ecology.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki.html>, <https://geodesy.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki.html>). Науковими керівниками здобувачів є усі 4 викладачі фахових дисциплін за ОНП, серед яких 2 доктори географічних наук, 1 кандидат біологічних наук та 1 кандидат сільськогосподарських наук. Експертна група пересвідчилась у тому, що наукові керівники здобувачів вищої освіти на ОНП є активними дослідниками в галузі природничих наук (переважно у напрямках/спеціалізація конструктивної географії, раціонального природокористування та екології, які наразі дотичні предметній області спеціальності 103 "Науки про Землю", в контексті Постанови (КМУ №53 від 01.02.2017 р.), які систематично проводять наукові дослідження, здійснюють апробацію отриманих результатів на міжнародних науково-практичних конференціях та публікації у провідних фахових виданнях (наведені у табл.2), дотичні до тематики досліджень здобувачів або сумісні з ними. В якості прикладів можна навести: наступні публікації проф. Сонька С.П., дотичні до тематики його аспірантів: Sonko S.P. Express assessment of environmental impact of agriculture technologies on the soils of Cherkasy Oblast./ Ukrainian Journal of Ecology, 2018, 8(1),451–459 doi:10.15421/2017_235. (індексується Web of Science), дотична до теми Ярошенко І.Ю. «Формування екологічної рівноваги агроландшафтів у регіонах старого сільськогосподарського освоєння (Черкаська область)» та Sonko S.P., Shiyun D.V. The study of population morbidity based on the spatial diffuse models in old industrial region of Krivbass./ Часопис соціально-економічної географії: Міжрегіональний збірник наукових праць. – Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2015. – Вип. 18 (1). – С. 63-70. (<http://lib.udau.edu.ua/handle/123456789/350>), дотична до теми Карпенко Т.А. «Використання ландшафтно-техногенної складової регіональної екомережі у туристичній діяльності (на прикладі старопромислового району

Кривбасу)». Також в контексті відповідності наукової діяльності аспірантів напрямові досліджень наукових керівників можна відзначити, що проф. Сонько С. П. має сумісні публікації із своїми аспірантами Косенко Ю. Ю., Карпенко Т. А. та Ярошенко І. Ю., проф. Кисельов Ю. О. має сумісні публікації із своїми аспірантами Соповим Д. С. та Шутак К. В., доц. Суханова І. П. має сумісні публікації із своїм аспірантом Парахненком В. Г.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЗВО на достатньому рівні забезпечує здобувачів третього освітнього рівня матеріально-технічною базою для навчання та проведення досліджень. Наявний аудиторний фонд, комп'ютерне забезпечення, лабораторне обладнання та методичне забезпечення є доступними для всіх здобувачів. Здобувачі мають можливість брати участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях, наукових семінарах та круглих столах, зокрема тих, які проводить Університет <https://science.udau.edu.ua/ua/plan-provedennya-naukovih-zahodiv-v-umanskomu-nus.html>. Університет сприяє апробації результатів досліджень, компенсуючи витрати на публікації у вітчизняних та зарубіжних виданнях.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Експертна група переконалась у тому, що в ЗВО в цілому створено умови для введення здобувачів третього рівня вищої освіти у міжнародну академічну спільноту. Існує Центр міжнародної освіти та співпраці (<https://foreign.udau.edu.ua/>). ЗВО активно співпрацює з закордонними партнерами (діє 14 двосторонніх угод). Відділ міжнародних зв'язків ЗВО зокрема допомагає здобувачам у мобільності та сприяє програмам міжнародного обміну здобувачів (<https://foreign.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/viddil-mizhnarodnih-zvyazkiv-umanskogo-nus.html>). Для здобувачів третього рівня вищої освіти ЗВО існує можливість участі у програмах академічної мобільності за кордоном (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2016/Polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist-studentiv-Umanskogo-NUS.pdf>). Діє програма Erasmus+ з закордонними ЗВО. Є можливість проведення практики та стажування здобувачів за кордоном (<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/polozhennya/Polozhennya-pro-organizaciyu-provedennya-praktiki-ta-stazhuvannya.pdf>). Але на ОНП відсутні приклади участі здобувачів у міжнародній мобільності та стажування або очної участі у закордонних наукових конференціях. Для здобувачів вищої освіти не було організовано зустрічі або відкриті лекції із залученням відомих закордонних фахівців в галузі природничих наук і зокрема наук про Землю. Єдиним шляхом введення здобувачів вищої освіти за цією ОНП у міжнародну академічну спільноту є наукові публікації у закордонних чи провідних міжнародних виданнях (або матеріалах закордонних конференцій. Більшість здобувачів за виключенням 1-го та 2-го років навчання (Хіміч М. І., Огілько С. П. та Парахненко В. Г.) такі публікації вже мають.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

У ЗВО існує практика долучення наукових керівників аспірантів до наукових та навчально-наукових проєктів <https://science.udau.edu.ua/ua/novyj-resurs5.html> В тому числі, керівники аспірантів ОНП "Науки про Землю" безпосередньо були керівниками або виконавцями науково-дослідницьких проєктів, а саме: «Геоінформаційне моделювання типології сільського господарства Лісостепу України з метою розробки екологічно толерантних агроєкосистем» (2017-2018 рр) керівник Сонько С.П., виконавець Кисельов Ю. О.; проєкт "Екологічні основи удосконалення адміністративно-територіального устрою України" керівник Сонько С.П.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

В ЗВО створено середовище, в якому порушення академічної доброчесності є неприпустимими. Нормативна база та процедури дотримання академічної доброчесності в ЗВО є наперед визначеними, чіткими, зрозумілими та оприлюдненими у відкритому доступі, у т.ч. Кодекс академічної доброчесності <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/2019/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf>, Антикоруційна програма <https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/2018/polozhennya/ANTIKORUPCIJNAPROGRAMA-UNUS.pdf>; Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти

<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhennya/plagiat.pdf>. ЗВО забезпечує перевірку наукових робіт учасників освітнього процесу на наявність плагіату безоплатний доступ до платформи Unicheck (<https://ecology.udau.edu.ua/assets/files/dokumenti/antiplagiat-dogovir.pdf>). 21.02.2020 р. було проведено тренінг-семінар з керівником компанії Unicheck (<https://www.udau.edu.ua/ua/news/akademichna-dobrochesnistobovuzkova-umova-suchasnoi-osviti.html>). Під час зустрічей у фокус групах експертною групою було встановлено, що всі учасники освітнього процесу за даною ОНП добре усвідомлюють принципи академічної доброчесності та послідовно дотримуються їх, поділяють принципи культури якості вищої освіти, а також добре поінформовані про процедуру перевірки робіт на академічний плагіат та можливі наслідки за негативного результату такої перевірки. На теперішній час в рамках даної ОНП випадків порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу та призначення науковими керівниками осіб, які раніше вчинили порушення академічної доброчесності, виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

ЗВО на достатньому рівні забезпечує здобувачів третього освітнього рівня матеріально-технічною базою для навчання та проведення досліджень. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів. Наукова діяльність аспірантів загалом відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Невідповідність тем наукових досліджень сучасному змісту спеціальності “Науки про Землю”; відсутні приклади участі здобувачів програми у міжнародній мобільності, а також очної участі у закордонних наукових конференціях; низький рівень участі керівників та аспірантів у міжнародних проектах. Експертна група рекомендує: у подальшій реалізації ОНП привести теми наукових досліджень аспірантів до сучасного змісту спеціальності “Науки про Землю”; активізувати практику участі наукових керівників аспірантів до участі в наукових проектах; посилити інтернаціоналізацію досліджень аспірантів шляхом очної участі у закордонних конференціях, посилити інтернаціоналізацію досліджень аспірантів шляхом публікацій результатів наукових досліджень у міжнародних періодичних виданнях інших держав з напрямом, який би відповідав темі дисертації.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Враховуючи сильні та слабкі сторони в контексті Критерію 10, експертна група констатує відповідність рівню В за цим критерієм.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертна група констатує, що проведення акредитаційної експертизи відбулося при чіткому дотриманні “Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти”. Акредитаційна експертиза із використанням технічних засобів відеозв'язку, реалізована при дотриманні погодженої сторонами Програми зустрічей за виключенням однієї зустрічі, коли з великим запізненням з'явився лише один учасник фокус групи. Під час роботи ЕГ мали місце незначні перевищення регламенту у окремих фокус-групах, які були компенсовані за рахунок задіяних технологічних перерв між зустрічами. Експертна група звертає увагу на дотримання загалом атмосфери доброзичливості майже під час усіх зустрічей у фокус-групах. Разом з тим ЕГ відзначає неконструктивність гаранта ОНП, який під час зустрічі з академічним персоналом задавав некоректні питання, піддав сумніву професійність ЕГ. Більшість зустрічей у фокус-групах проходили в режимі активної

дискусії, а не у формі «запитання – відповідь», завдяки чому вдалося сформулювати більш чітку та об'єктивну картину про реальний стан справ при впровадженні освітньої діяльності за освітньою програмою, яка акредитується.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>навчальний план_2016.pdf</i>	ZmCD3/s4K6zuEexC7ahmTwVfjExboGKoykx23eO15s=
Додаток	<i>ОНП_2016.pdf</i>	2GScZ34TYyTgsjnHsMK/jOnhtyRUN5eSRfPnOvmFDmA=
Додаток	<i>табл 2.pdf</i>	drpL2xnj/684grDs6PnwGNTJKPk4YKOpWVB+nGzOMGc=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Міщенко Олена Віталіївна

Члени експертної групи

Тяпкін Олег Костянтинович

Брайнінгер Ольга Іванівна